

Godt digitalt arbeid i norske klasserom

Rapporten viser at det er store forskjeller i elevenes digitale ferdigheter. Samtidig er det mange skoler som håndterer KI godt, og det digitale gir gode muligheter til å tilpasse undervisningen.

RAPPORT | SIST ENDRET: 10.09.2024

Tittel:

Å gi rom for variasjon og valgfrihet, mens vi venter på digital dømmekraft. Digital kompetanse i fagene i det heldigitale klasserommet på 10. trinn og vg3

Rapporten:

Last ned rapporten hos UiO (PDF)

Forfatter:

Greta B. Gudmundsdottir, Lisbeth M. Brevik, Peter N. Aashamar, Rebecca L. S. Barreng, Katherina Dodou, Gerard Doetjes, Kirsten M. Hartvigsen, Ove E. Hatlevik, Anja R. Isaksen, Camilla G. Magnusson, Nora E. H. Mathé, Astrid Roe, Kaja G. Skarpaas, Roar B. Stovner og Mai Lill Suhr

ISBN:

978-82-94119-01-1 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-94119-00- (Papirutgave)

Utgiver:

Universitetet i Oslo

År:

2024

Evalueringen av Fagfornyelsen (EVAFF)

Alle skolene tok i bruk nye læreplaner fra høsten 2020. Parallelt gjennomfører vi en evaluering av arbeidet med å utvikle læreplanene og hvordan de brukes i skolen. Evalueringen pågår frem til 2025.

[Les mer om evaluering av Fagfornyelsen.](#)

Hovedfunn:

- Det er store forskjeller i elevenes grunnleggende digitale ferdigheter.
- Undervisningen i digital dømmekraft er hovedsakelig knyttet til kildekritikk.
- Lærerne bruker sin profesjonsfaglige digitale kompetanse til variasjon, valgfrihet og bruk av KI.

Store forskjeller i elevenes grunnleggende digitale ferdigheter

Den observerte undervisningen viser store forskjeller i elevenes digitale ferdigheter. Mange mangler grunnleggende kompetanse, som å gi filer passende navn, lagre dem riktig og organisere dem i mapper. Lærernes opplæring av elevene i den grunnleggende kompetansen tar mye tid i undervisningen i flere fag. Forskerne mener dette kan være ineffektivt, og anbefaler at skoleledelsen lager felles rutiner og strategier for å forbedre arbeidet med elevenes grunnleggende digitale ferdigheter.

Samtidig har mange elever høy digital kompetanse innen spesifikke områder som programmer, applikasjoner og avansert redigering. Dette skaper store variasjoner i elevenes digitale kompetanse.

Digital dømmekraft er hovedsakelig knyttet til kildekritikk

Undervisningen i digital dømmekraft består hovedsakelig av undervisning i kildekritikk. Digital dømmekraft handler om mer enn håndtering av informasjon på nett og vurdering av kilders troverdighet. Det handler også om å få elevene til å reflektere over sine digitale liv i og utenfor skolen.

Digital livsmestring dreier seg om hvordan elever mestrer livet på ulike digitale flater. Med tanke på utfordringer med barn og unges psykiske helse, skriver forskerne at digital dømmekraft og digital livsmestring er viktige områder fremover.

Variasjon, valgfrihet og bruk av KI

Lærere bruker sin profesjonsfaglige digitale kompetanse (PfdK) til å integrere teknologi som KI, noe som gir variasjon og valgfrihet for elevene. Lærerne har raskt tilpasset seg bruk av generative språkmodeller i undervisningen, de skaper en kultur for utprøving, og utforsker KI sammen med elevene.

Selv om noen lærere opplever digitale distraksjoner, mener elevene at lærerne ivaretar et godt arbeidsmiljø, med god kontroll og respekt. Elevene opplever ofte at de utfordres faglig uavhengig av kjønn og trinn. Digitale virkemidler muliggjør høy grad av tilpasset opplæring, og lærerne mestrer dette svært godt.

Råd til lærere, skoleledere og -eiere og utdanningsmyndigheter

Forskerne har utformet en empirisk baserte råd i en digital agenda til lærere, skoleledelse og myndigheter. Disse rådene understreker viktigheten av å integrere både digitale og analoge arbeidsmåter i undervisningen, samtidig som de fremhever behovet for å utvikle elevenes digitale dømmekraft og livsmestring. Lærere oppfordres til å utnytte mulighetene i det digitale klasserommet og skape en kultur for utprøving av KI. Skoleledelsen bør innføre digitale velkomstkurs, arrangere informasjonskvelder for foresatte, og tilby regelmessige kurs for lærere om pedagogisk bruk av digital teknologi, mener forskerne. Myndighetene oppfordres til å øke satsingen på profesjonsfaglig digital kompetanse i lærerutdanningene.